

Vlaams
Parlement

stuk **36-A** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 6 december 2013 (2013-2014)

Verslag

van het Rekenhof

over de algemene rekeningen 2012
van de Vlaamse Gemeenschap

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Matthias Diependaele

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Dirk de Kort, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Bart Tommelein, Dirk Van Mechelen;
mevrouw Joke Quintens, de heer Bart Van Malderen;
de heren Piet De Bruyn, Matthias Diependaele;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Johan Sauwens, Peter Van Rompuy;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroi;
de heer Patrick Janssens, mevrouw Güler Turan;
de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

36-A (2012-2013) – Nr. 1: Rekeningenboek van het Rekenhof

INHOUD

1. Toelichting door het Rekenhof.....	4
2. Discussie	6
Gebruikte afkortingen	7

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak het verslag van het Rekenhof over de algemene rekeningen 2012 van de Vlaamse Gemeenschap op haar vergadering van 15 oktober 2013.

1. Toelichting door het Rekenhof

De heer *Jan Debucquoy*, raadsheer bij het Rekenhof, somt de rekeningen op die het Rekendecreet oplegt. De eerste categorie betreft de algemene rekeningen van de departementen, de IVA's zonder rechtspersoonlijkheid en de DAB's van de Vlaamse Gemeenschap. Zij bevatten een balans, een resultatenrekening en de uitvoering van de begroting. Daarnaast moeten ook een tachtigtal Vlaamse rechtspersonen een rekening neerleggen, die los staat van de algemene rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap. Ten slotte is er nog een derde soort rekeningen, de geconsolideerde rekeningen, opgesteld volgens de ESR-regels.

Het Rekenhof controleert exclusief de algemene rekeningen van de Vlaamse Gemeenschap maar ook de jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen. Die van rechtspersonen met een raad van bestuur worden ook door een bedrijfsrevisor gecontroleerd. De geconsolideerde rekeningen, die volgens de ESR-regels zijn opgesteld, worden echter noch door het Rekenhof, noch door een bedrijfsrevisor gevalideerd. In feite moeten die rekeningen worden opgesteld door het INR. Bij het opstellen van het Rekendecreet vond het Vlaams Parlement het ook niet nodig om die rekeningen nog eens bijkomend te laten valideren. Bij het uitbreken van de financiële crisis is echter gebleken dat voornamelijk in Zuid-Europa de nationale rekeningen niet altijd conform de regels werden opgesteld. Daarom dringt Europa er in het kader van de sixpack- en de twopackregelingen nu op aan dat ook die rekeningen zouden worden gecontroleerd. Een werkgroep onder leiding van de Nationale Bank bekijkt nu hoe de cijfers die aan Eurostat worden meegedeeld, wel extern gevalideerd kunnen worden.

De algemene rekeningen moeten door het Vlaams Parlement definitief worden goedgekeurd op 31 oktober van het volgende jaar. Dat maakt een strikt tijdspad nodig, dat dit jaar werd gerespecteerd: opstelling door de Vlaamse Regering eind maart en rapportage door het Rekenhof op 2 juli 2013. Ook de geconsolideerde rekening werd tijdig overgemaakt aan Rekenhof (midden april 2013) en Vlaams Parlement (15 september 2013). Het voorliggende verslag behandelt beide. Over de rekeningen van de rechtspersonen, die vertraging opliepen vanwege het grotere aantal betrokkenen, rapporteert het hof eind oktober 2013 in het Rekeningenboek over 2012 (*Parl. St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 36/1).

De Vlaamse Regering nam een besluit om de samenwerking tussen de controlerende instanties te verbeteren. Binnenkort wordt de samenwerking uitgebreid tot de regeringscommissarissen bij universiteiten en hogescholen.

De strikte timing maakt een methodologische aanpak noodzakelijk. Het Rekenhof baseert de planning van zijn controlewerkzaamheden op de resultaten van risicoanalyse en grootte en belang van de te controleren instellingen. De spreker merkt wel op dat het Rekenhof daarbij gelijke aandacht besteedt aan departementen, openbare instellingen en DAB's.

Hoewel de spreker verwacht dat de toepassing van het nieuwe Rekendecreet tot meer inzicht leidt en hij vooruitgang vaststelt, erkent hij dat er bij de eerste toepassing nog kinderziektes zijn. De diverse actoren dienen zich immers aan te passen aan de strikte tijdsregeling voor opstelling en goedkeuring.

Vervolgens geeft de heer Debucquoy een overzicht van de vier belangrijkste algemene opmerkingen.

Ten eerste moeten investeringen correct geactiveerd worden in de balans. Bij de investeringen gefinancierd via het FFEU is dat slechts ten dele gebeurd. Voor andere voorbeelden verwijst hij naar het Rekeningenboek. Verder moeten de op een KB van 1976 gebaseerde afschrijvingsregels gemoderniseerd worden of minstens duidelijker toegelicht. Ten derde zijn duidelijker instructies nodig voor de aanrekening van facturen aan een bepaald jaar. Blijvend aandachtspunt tot slot is dat de rekeningen van alle instellingen binnen de ESR-consolidatieperimeter worden meegeteld in het saldo.

De heer Debucquoy waarschuwt dat de tabellen over de uitvoering van de begroting voorzichtig geïnterpreteerd moeten worden. Zo is het negatieve saldo van de begrotingsuitvoering door de departementen in 2012 vertekend door de verschuiving van de ontvangst vanuit de KBC-terugbetaling naar 2013. Een tweede voorbeeld is de dubbelstelling van de ambtenarenweden van december die vanaf 2012 op het prestatiejaar en niet langer op het betalingsjaar moeten aangerekend worden, maar hier werd overeengekomen met het INR en Eurostat om deze dubbelboeking van 1,7 miljard euro te neutraliseren in het vorderingensaldo.

In de uitvoeringsrekening per beleidsdomein valt op dat de vier grootste (Onderwijs, Welzijn en Volksgezondheid, Bestuurszaken, Mobiliteit en Openbare Werken) ook het hoogste percentage halen voor de benutting van kredieten. Bij de andere is er structurele onderbenutting. Het lage cijfer van Financiën en Begroting is te wijten aan de participaties in overheidsbedrijven en de vertraging in de uitvoering van de plannen uit het Vlaams regeerakkoord. Maar dat kan ook wijzen op zuinig beheer, merkt de spreker op.

De balanstabel moet omzichtig gelezen worden omdat de materiële vaste activa heel beperkt worden afgeschreven, wat het vermogen kunstmatig hoog houdt. Daarnaast stroomt de informatie over financiële vaste activa gebrekkig door, heel wat participaties ontbreken. Dat gaat van de Vlaamse Portefeuille Maatschappij tot de VRT. Bij de fiscale vorderingen wordt te weinig uitleg gegeven, maar er werd met de minister afgesproken om voortaan meer toelichting te verstrekken op basis van de gegevens van het Vlaams Fiscaal Platform.

In de geconsolideerde ESR-rekening moeten alle verrichtingen binnen de consolidatiekring Overheid en alle verrichtingen met code 8 of 9 geneutraliseerd worden. Welke instellingen tot de consolidatiekring horen, is strikt gedefinieerd. De luchthavens van Antwerpen en Oostende maken bijvoorbeeld geen deel uit van de consolidatiekring deelstaatoverheid, maar worden ingedeeld bij de ondernemingen in handen van de overheid. Het INR besliste dat BAM wel moet meegerekend worden. De geconsolideerde ESR-rekening voor 2012 eindigt met een positief vorderingensaldo van 237 miljoen euro en dat lijkt het Rekenhof correct. De cijfers komen nagenoeg overeen met de inschatting van de minister tijdens de vergaderingen van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van 29 januari en 5 februari 2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1940/1). Eigenlijk moeten de rekeningen van universiteiten en hogescholen hieraan toegevoegd worden, maar dat zal het resultaat niet wezenlijk veranderen omdat een belangrijk deel van hun uitgaven reeds via de dotaties in de cijfers vervat zijn.

Op vraag van de voorzitter bevestigt de heer Debucquoy uitdrukkelijk dat de begroting 2012 in evenwicht was, wat wordt bevestigd door de voorgelegde tabel, waarin de totale schuld licht gedaald blijkt. Dat financiële evenwicht had Griekenland niet, merkt hij op.

Het Rekenhof signaleert dat de AMORAS-lening ten bedrage van 71 miljoen euro wel werd opgenomen in de algemene rekening, maar niet in het rapport over het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Regering, wat betekent dat zij dit laatste met nog meer aandacht moet opstellen. Ook in vergelijking met de cijfers die het Rekenhof zelf verzamelde over de leningen en belangrijke verbintenissen van de Vlaamse Regering, blijkt

de schuld min of meer stabiel gebleven. Die vergelijking bracht wel aan het licht dat de regering de inrichting van de Vlaamse administratieve centra niet opnam.

Het Rekenhof vraagt, met het oog op de toekomstige uitdagingen, een realistisch begrotingspad voor de afbouw van de Vlaamse overheidsschuld, zonder dat 2020 een fetisjdatum moet zijn. De spreker herinnert eraan dat Vlaanderen er na de Bijzondere Financieringswet van 1989 op 20 jaar tijd in geslaagd is om in 2008 schuldenvrij te worden, al maakte de bankencrisis daar al snel een eind aan.

2. Discussie

De heer *Dirk de Kort* vraagt hoe het bedrag van 822 miljoen euro van alle vorderingen van voor 2012, die de Vlaamse overheid op 1 januari 2012 nog niet had geïnd (pagina 10 van het verslag) is samengesteld en hoe het wordt geboekt als het niet budgettair aangerekend wordt op 2012. Hij vraagt verduidelijking bij de verschuivingen tussen jaren en de jaarafgrenzing.

De heer *Jan Debucquoy* herhaalt dat de aanrekening voortaan gebeurt op het jaar waarin de economische prestatie wordt geleverd en niet langer op het moment van inning of uitgave. Het effect van de eenmalige dubbelboeking in 2012 op de uitvoeringsrekening van de begroting wordt geneutraliseerd in het vorderingensaldo. Dat laatste is de belangrijkste indicator voor de normering van het begrotingsbeleid.

De heer *Bart Van Malderen* vraagt meer uitleg bij de uitschieter waar Financiën en Begroting voor zorgt met zijn benuttingspercentage van 45 percent. Hoe evolueert de benutting over de jaren? Kan op grond daarvan die van de komende jaren voorspeld worden?

De heer *Jan Debucquoy* legt uit dat alle kredieten met code 8 bij het beleidsdomein Financiën en Begroting worden gegroepeerd. Hij herhaalt zijn verklaring over de vertraagde uitvoering van initiatieven die in het regeerakkoord zijn gepland. Het klopt dat de interpretatie van onderbenutting een meerjarenperspectief vereist. Bovendien moet men voor een correcte analyse per beleidsdomein ook naar de uitvoeringscijfers kijken van de rechtspersonen, die goed zijn voor ruim 25 percent, en die zitten hier niet in.

In Onderwijs, waar het vooral om accuraat berekenbare wedden gaat, is de benutting zeer hoog. Welzijn en Mobiliteit zijn erin geslaagd hun onderbenutting te verkleinen. Het al dan niet verminderen van de kredieten van kleinere departementen met een relatief grote en structurele onderbenutting, is een politieke beslissing. Hij wijst op de marge tussen de norm van de minister (3 percent) en het feitelijk percentage van 5,4 percent.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Matthias DIEPENDAELE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AMORAS	Antwerpse Mechanische Ontwatering, Recyclage en Applicatie van Slib
BAM	Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
Eurostat	statistical office of the European Union
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IVA	intern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie